

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ
ЦЕНТРУ КУЛЬТУРИ ВИНОРІВСТВА»**

Виконавець:

студентка ФЕУП

Каражия Дар'я Едуардівна _____

Науковий керівник:

к.е.н, доцент

Доброва Наталя Василівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Виноробство – одна з найдавніших традиційних галузей виробництва, яка завжди була і залишається важливою частиною культурної спадщини України. Українське вино тісно пов'язане з нашою історією та традиціями, відображає культурні особливості та звичаї нашого народу.

Сьогодні сфера виноробства відіграє значну роль для розвитку як регіональної економіки, так і державної. Цей сектор сприяє розвитку сільського господарства та інфраструктури, забезпечує робочі місця, стимулює розвиток сфери туризму та може бути ще одним інструментом для залучення іноземної валюти, експортуючи українську продукцію.

Ідея створення Центру культури виноробства ґрунтується на меті розвивати та популяризувати українське вино, його історію та культуру не тільки всередині країни, а і на міжнародному рівні.

Проблеми, що розглядаються в кваліфікаційній роботі досліджували такі науковці як Доброва Н. В. та Фіалковська А. А. [3], Орлова В. [7], Галамай П. [12], Ладуба М. [13], Карпов В. А. [53].

Мета кваліфікаційної роботи – теоретичні, методологічні та прикладні аспекти започаткування власної справи у сфері виноробства.

Для досягнення мети були поставлені завдання:

- 1) охарактеризувати бізнес-ідею започаткування власної справи у сфері виноробства;
- 2) дослідити умови організації та здійснення підприємницької діяльності в Україні у сфері виноробства;
- 3) обґрунтувати вибір організаційно-правової форми підприємницької діяльності та системи оподаткування для новоствореного Центру;
- 4) надати характеристику діяльності новостворюваного Центру культури виноробства;
- 5) оцінити внутрішні конкурентні переваги новоствореного підприємства;
- 6) сформувати стартовий капітал на створення Центру культури виноробства;
- 7) сформувати поточні витрати на функціонування Центру культури виноробства;
- 8) розрахувати та проаналізувати показники ефективності проєкту;
- 9) проаналізувати можливі ризики та спланувати заходи щодо їх запобігання.

Об'єкт дослідження – процес обґрунтування доцільності створення Центру культури виноробства в Одеській області.

Предмет дослідження – бізнес-проектування започаткування власної справи в сфері виноробства.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених у кваліфікаційній роботі завдань використовувалися наступні методи дослідження:

– загальнонаукові методи, серед яких: аналогія, системний аналіз, формалізація були використані для дослідження актуального стану ринку виноробства;

– методи логічної абстракції, а саме: аналіз і синтез, індукція та дедукція для теоретичних аспектів проблеми;

– економіко-математичні методи: табличний – для формування таблиць з ціллю узагальнення інформації; графічний – для відображення динаміки попиту та пропозиції на виноробну продукцію, факторний, системно-структурний аналіз – для оцінки впливу різних факторів на розвиток Центру культури виноробства;

– методи економіко-статистичного аналізу: графічний, групування, класифікації – для аналізу тенденцій ринку.

– методи маркетингу: SWOT-аналіз – для формування сильних і слабких сторін створюваного Центру культури виноробства, матричний – для оцінки конкурентної переваги новостворюваного Центру;

– методи експертної діагностики: ранжирування, порівняння та оцінювання для визначення потенційних ризиків проекту.

Інформаційна база дослідження: матеріали наукових конференцій і досліджень, наукові публікації та монографічні видання вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-законодавчі акти України, Кабінету Міністрів України, звіти та аналітичні матеріали відповідних державних органів, дані звітності офіційних статистичних збірників.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (56 найменувань) та 1-го додатку. Загальний обсяг роботи становить 91 сторінку. Основний зміст викладено на 72 сторінках. Робота містить 32 таблиці, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Характеристика бізнес-ідеї започаткування власної справи у сфері виноробства**» розглядаються теоретичні засади започаткування власної справи у сфері виноградарства та виноробства: розглянуто бізнес-ідею започаткування Центру культури виноробства; досліджується нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у сфері виноградарства та виноробства; обґрунтовується вибір організаційно-правової форми і системи оподаткування створюваного бізнесу.

У другому розділі «**Аналітична оцінка можливості створення Центру культури виноробства**» проаналізовано конкурентне середовище у сфері виноробства та виноградарства в м. Одеса та визначені внутрішні конкурентні переваги новоствореного Центру; розраховано витрати на створення та функціонування Центру культури виноробства.

У третьому розділі «**Економічне обґрунтування доцільності проекту створення Центру культури виноробства**» спрогнозовано прибуток та грошовий потік від реалізації продукції та послуг Центру. Проведено розрахунок та аналіз показників економічної ефективності проекту. Проведений аналіз можливих ризиків та заплановані заходи щодо їх запобігання.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі досліджуються теоретичні, методичні та прикладні аспекти започаткування власної справи в сфері виноградарства та виноробства і зроблено наступні висновки.

1. Аналіз сфери виноробства в Україні показав, що ринок виноробства в Одеській області має нішу для новоствореного Центру Культури Виноробства. Це підтверджується стабільним зростанням ринку, доходами в цьому сегменті на рівні 579,3 млн доларів США за 2024 рік та прогнозованим збільшенням обсягу продажів вина до 58,7 мільйонів літрів до 2028 року. Популярність виноградарства зростає, зокрема через використання вітчизняних сортів винограду та органічних методів виробництва, що відповідає змінним споживацьким пристрастям, де вино розглядається як більш вишукана та здорова альтернатива іншим алкогольним напоям. У такому контексті, має великий потенціал. Новостворений Центр матиме такі переваги, як наявність готелю, розташування біля лиману та виробництво крафтового вина, що виготовляється із спеціально вирощеного винограду. Ці фактори роблять його привабливим для шанувальників вина та туристів, які цінують якість та унікальність виноробної продукції.

2. Для здійснення підприємницької діяльності новостворений Центр КВ буде мати КВЕД 11.01: Дистиляція, ректифікація та змішування алкогольних напоїв та КВЕД 55.10: Діяльність готелів і подібних засобів тимчасового розміщення. Основними умовами здійснення підприємницької діяльності в сфері виноробства в Україні є: отримання ліцензії на право виробництва алкогольних напоїв без додавання спирту відповідно до законодавства, що регулює виробництво і обіг спирту етилового та алкогольних напоїв; атестацію суб'єкта виробництва на відповідність вимогам законодавства щодо безпеки, охорони здоров'я, та інших нормативних вимог.

3. Новостворений Центру культури виноробства буде функціонувати як юридична особа у вигляді товариства з обмеженою відповідальністю. За юридичною адресою Соборна площа, Функціонувати Центру культури виноробства буде на загальній системі оподаткування (податок на прибуток), платник ПДВ і акцизного збору.

4. Центр культури виноробства представляє собою багатофункціональний комплекс, який об'єднує в собі виробництво вина, туристичні та гостинні послуги. Основна мета центру — не лише виробництво високоякісного вина, але й популяризація виноробної культури України.

Вибір сортів винограду для виготовлення вина був зроблений на основі ретельного аналізу ринкових умов: попиту пропозиції, а також на основі строків визрівання та бродіння винограду, що дозволило оптимізувати виробничий процес та мінімізувати початкові витрати. Розуміння циклів визрівання та бродіння винограду забезпечило ефективне використання обладнання та значну економію коштів.

5. Із SWOT-аналізу, сильними сторонами Центру культури виноробства є місце розташування Центру, пропозиція послуг, яких нема в конкурентів, унікальність товарної пропозиції, середня цінова політика, екскурсії та дегустації за замовленням.

6. Створення Центру культури виноробства вимагає значних стартових інвестицій, загальна сума яких складає 254,277 млн грн. Основну частину витрат складають виробниче обладнання та його встановлення – 54,49% від загальної суми. Найменші витрати припадають на отримання дозвільних документів – лише 0,01%.

На даний момент Центр володіє 154,277 млн грн, що становить 60,67% від необхідного стартового капіталу. Для покриття решти суми – 100 млн грн – планується звернутися до АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК» за кредитом на придбання сільськогосподарської техніки та обладнання з відсотковою ставкою 20% та терміном погашення до 60 місяців. Загальна вартість кредиту, з урахуванням виплат за відсотками, складе 24 616,67 грн.

7. З аналізу поточних витрат Центру культури виноробства, можна побачити, що вони значно коливаються протягом перших років, особливо через виплату відсотків за кредитом. Після погашення кредиту в 2027 році, витрати стабілізуються, а з 2031 року вони навіть знижуються завдяки завершенню амортизаційного періоду для деяких основних засобів. Це створює сприятливі умови для довгострокової фінансової стабільності та розвитку Центру.

8. Результати аналізу фінансових показників Центру культури виноробства, свідчать про те, що не дивлячись на дуже високі стартові витрати та початкові збитки, в довгостроковій перспективі, проєкт є прибутковим. Участь у державній програмі підтримки сільського господарства дозволила значно знизити стартові витрати, що ще більше підвищить фінансову привабливість проєкту. Розрахунок вартості реверсії об'єкту забезпечив додаткову впевненість у фінансовій стійкості та можливості повернення інвестицій.

Чиста приведена вартість (NPV) складе 15,74 млн грн, тобто $NPV > 0$ – це свідчить про те, що проєкт є фінансово привабливим та прибутковим. Внутрішня норма прибутковості (IRR) складе 25%, що перевищує ставку дисконтування в 24% і вказує на високу доходність проєкту та його здатність генерувати прибуток вище вартості капіталу. Індекс прибутковості (PI) складе 0,10 і це каже про те, що кожна інвестована гривня приносить 10% прибутку, що також підтверджує фінансову привабливість проєкту. Термін окупності (T) був визначений методом поступового розрахунку і показав, що Центр культури виноробства повністю окупиться за 6 років і 7 місяців, що є прийнятним терміном для повернення стартових інвестицій, враховуючи їхній обсяг.

9. Аналіз можливих ризиків підприємства показав, що найсерйозніші ризики для проєкту пов'язані з негативними погодними умовами. Демографічні та культурні зміни також мають високу оцінку впливу, але менш вірогідними. Інші ризики, такі як пожежі, втрати даних, регуляторні обмеження, та пошкодження обладнання, мають середній рівень впливу і потребують відповідних стратегій пом'якшення. Серед малоймовірних ризиків ми виділили такі, як влучання ракети чи повернення/початок пандемії. Хоча, ці ризики і мають низьку ймовірність, їх, в будь-якому випадку, необхідно врахувати та сформулювати стратегії щодо їхньої ліквідації/мінімізації.

АНОТАЦІЯ

Каражия Д.Е. «Економічне обґрунтування проєкту створення «Центру культури виноробства».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою

програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2024.

У роботі розглядаються теоретичні засади започаткування власного бізнесу в Україні у сфері виноградарства і виноробства: розглянуто бізнес-ідею започаткування власної справи; досліджується нормативно-правове регулювання підприємницької діяльності в Україні у сфері виноградарства і виноробства; обґрунтовані організаційно-правова форма та система оподаткування новоствореного бізнесу.

Проаналізовано конкурентне середовище у сфері виноградарства і виноробства в Одеському регіоні та визначені внутрішні переваги створюваного Центру культури виноробства.

Запропоновано проєкт створення Центру культури виноробства. Сформовано стартовий капітал на реалізацію проєкту, розраховані поточні витрати та прогнозовано прибуток від реалізації продукції і послуг Центру культури виноробства. Здійснено економічне обґрунтування доцільності реалізації проєкту, охарактеризовані можливі ризики реалізації проєкту та шляхи їх мінімізації.

Ключові слова: бізнес-ідея, проєкт, ринок виноробства, виноробство, витрати, аналіз, прибуток, грошовий потік, ефективність, ризик.

ANNOTATION

Karazhyia D. E. «Economic substantiation for the project of creating the «Centre of Winemaking Culture».

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 076 «Entrepreneurship, trade and stock market activity» for the educational program «Economics and business planning». Odessa National Economic University. Odessa, 2024.

The work deals with the theoretical aspects of starting a business in Ukraine in viticulture and winemaking industry: the business idea of starting a business is considered; the regulatory and legal regulation of entrepreneurial activity in Ukraine in the viticulture and winemaking industry area is explored; the organizational form and taxation system of the created business are justified.

Author analysis the competitive environment in the field of viticulture and winemaking industry in Odessa region and determines the internal competitive advantages of the created Centre of Winemaking Culture.

Author offers the project of creation of the Centre of Winemaking Culture. The initial capital for the project is formed, current expenses are calculated and the profit from the sale of cast and flexible marble is predicted.

The feasibility of the project implementation is feasible, the possible risks of the project implementation and the ways of minimizing them are described.

Keywords: business idea, project, winemaking market, winemaking, cost, analysis, profit, cash flow, efficiency, risk.